

انسان‌گرایی ناممکن (۲)

سازمان‌های انسان‌گرا

ابراهیم الرّمّاح | ترجمه: عبدالله شیخ آبادی

انسان‌گرایی ناممکن (۲) سازمان‌های انسان‌گرا |

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

انسان‌گرایی ناممکن (۲) سازمان‌های انسان‌گرا

برخی انسان‌گرایی را یک دین ارگانیکی دانسته‌اند که شاید رشد چندانی ندارد اما بسیار فعال است.^۱ سران الحاد جدید متوجه این هستند که دعوت به انسان‌گرایی جذاب‌تر و قابل قبول‌تر از دعوت صرف به الحاد است و به همین غرض سازمان‌هایی را بنیان نهادند که پیام الحاد را تحت لوای انسان‌گرایی منتقل می‌کند. از جمله این سازمان‌ها:

(۱) David W. Ehrenfeld, The Arrogance of Humanism, p.۳.

انسان‌گرایی ناممکن (۲) سازمان‌های انسان‌گرا |

- اتحادیه انسان‌گرایی و اخلاقی بین‌المللی (International Humanist and Ethical Union) این سازمان هم‌اکنون حرکت انسان‌گرایی بین‌المللی را نمایندگی می‌کند.^۲

- مجلس انسان‌گرایی سکولار (Council for Secular Humanism).

- آکادمی بین‌المللی انسان‌گرایی (International Academy of Humanism).

- اتحادیه اروپایی انسان‌گرایی EHF (European Humanist Federation).

- جمعیت آمریکایی انسان‌گرایی (American Humanist Association) (AHA).

- جمعیت بریتانیایی انسان‌گرایی BHA (British Humanist Association).

- جمعیت انسان‌گرایی ایرلند (Humanist Association of Ireland).

(۲) استیون لو، انسان‌گرایی: مقدمه‌ای بسیار کوتاه (۳۰).

انسان‌گرایی ناممکن (۲) سازمان‌های انسان‌گرا |

- جمعیت انسان‌گرایی در کانادا (the Humanist Association of Canada, HAC).

- مجلس جمعیت‌های انسان‌گرا در استرالیا (Council of Australian Humanist Societies).

- جنبش انسان‌گرا در آرژانتین (Movimiento Humanista).

مؤسسات دیگری نیز به جز این سازمان‌ها در دنیا مشغول به کارند. این سازمان‌ها عموماً نماد یکدستی دارند که در پایین آمده است. این نماد اشاره به انسان خوشحالی (Happy Human) دارد که دستانش رو به بالاست و معنای شادی و پیروزی و خوش‌بینی می‌دهد.

گاه علاوه بر نام و نشان، جمله‌ای شعاری به نمادهای این سازمان‌ها افزوده می‌شود چنانکه در لوگوی (AHA) آمده است: «GOOD WITHOUT A GOD» یعنی: خوب، بدون خدا؛ که نشان دهنده نفی نیاز به یک اصل دینی و مرجعی فراتر برای بنیان‌گذاری اخلاق است. یا چنانکه در نماد جمعیت (BHA) آمده

انسان‌گرایی ناممکن (۲) سازمان‌های انسان‌گرا |

است: «FOR ONE LIFE WE HAVE»، یعنی: برای تنها زندگی‌مان؛ که هدفش نفی زندگی دیگر و انکار مبعوث شدن پس از مرگ و جزای اخروی در بهشت یا دوزخ است. در نشانِ دیگر، نماد «انسان شاد» در اتم ادغام شده که تلاشی است برای نشان دادن احتکار پیشرفت علم، گویا پیشرفت علوم تجربی نتیجه انحصاری رویکرد انسان‌گرا است.

از دیگر فعالیت‌های این سازمان‌ها - به جز تبلیغ الحاد - تلاش برای از بین بردن هرگونه نگاه تبعیض‌آمیز علیه ملحدها و مخالفت با آموزش دینی در مدارس و دفاع از مرتدان است (برای نمونه، مؤسسهٔ EX-Muslims of North America) و برپا کردن کنفرانس‌های سالیانه و دیدارهای ماهیانه و برگزاری مناسبت‌های اجتماعی و جشن‌های گوناگون برای جامعهٔ بی‌دین، مانند جشن‌های ازدواج و تغییر نام و تشییع جنازه و... به تقلید از آنچه در جوامع دینی موجود است.^۳

(۳) What is Humanism? British Humanist Association.

انسان‌گرایی ناممکن (۲) سازمان‌های انسان‌گرا |

از جمله اعیاد و مناسبت‌های انسان‌گراها: روز جهانی انسان‌گرایی در ۲۱ ژوئن و روز داروین در ۱۲ فوریه و روز حقوق بشر در دهم دسامبر و روز روشنایی انسانی در ۳ دسامبر است.

از فعالیت‌های گروه‌های انسان‌گرا در مجال آموزش، کارزاری است که جمعیت انسان‌گرای بریتانیا (BHA) علیه تدریس آفرینش‌گرایی (Creationism) به راه انداخت که قرار بود به برنامه آموزشی برخی مدارس مسیحی افزوده شود. این سازمان همچنین خواهان این شد که روز تولد داروین به عنوان تعطیل رسمی در تقویم گنجانده شود. این فعالیت‌ها باعث شد برخی سازمان (BHA) را به نوعی وابسته به ملیشیای الحاد (Militant Atheism) بدانند.

برای نمونه پولی توینبی^۴ رئیس سابق این گروه با لهجه‌ای هجومی می‌گوید: «تعصب دینی خطر واضحی است که اکنون جهان با آن روبرو است». وی می‌افزاید: «برای رویارویی با شور دینی افراطی نیازمند تقویت حالت

(۴) ملحدهای مشهور، ریچارد داوکینز و لوییس ویلبرت دو نایب وی بودند.

انسان‌گرایی ناممکن (۲) سازمان‌های انسان‌گرا |

مثبت‌نگرانه و آزادانه‌ای هستیم تا این باور به وجود آید که زندگی بر روی زمین را ارزشمند و همه‌چیز می‌داند و اینکه تقدیر ما به دست خود ماست. خود جنس بشری همه نیروی معنوی غریزی را که به آن نیازمند است در خود دارد بدون آنکه نیازمند اختراع جزا و خشم الهی باشیم. انسان‌گرایی با همه باورها از در تسامح وارد می‌شود و کسی را تا وقتی که خواهان کسب امتیازات ویژه از دولت‌ها نیست سرکوب نمی‌کند. نگاه انسان‌گرایانه به زندگی، متری و خوش‌بینانه است... این نگاه بدون ترس از مرگ و حساب و کتاب زندگی می‌کند و در خود زندگی هدفی کافی برای محبت و به جای گذاشتن میراثی خوب می‌بیند»!^۵

بنابراین رویکرد انسان‌گرایانه اگر چه مدعی تسامح با ادیان است اما در عین حال با لهجه‌ای قاطع سعی در احتکار حقیقت و تعمیم دیدگاه خود بر دیگران است و معتقد است فضایل انسانی متعلق به انسان‌گرایان است نه دیگران.

(۵) Tina Beattie. The New Atheists: The Twilight of Reason & the War on Religion.

P.۳۶ - ۳۷.

انسان‌گرایی ناممکن (۲) سازمان‌های انسان‌گرا |

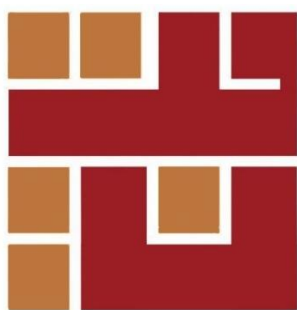
«همانند سازمان‌های انسان‌گرایانه غربی و شرقی، سازمان‌هایی عربی با همین رویکرد پدید آمده‌اند همانند: سازمان «انسان‌گرایان عرب» که نقد قوم‌گرایی عربی، مارکسیسم و اندیشه اسلامی را در جدول کار خود داشت. به نظر می‌رسد این سازمان منحل شده باشد هرچند سائیتی با همین نام بر روی شبکه جهانی موجود است اما تابع این سازمان نیست.

همین‌طور سازمانی به نام «مومنان بدون مرز» که هدف خود را چنین معرفی کرده است: بهره‌مند ساختن «پژوهشگران و اندیشمندان از تسهیلاتی که در خدمت جستجوی جدی برای ایجاد جایگزین‌های انسانی جدید باشد». از جمله مجال‌های فعالیت این سازمان: «محقق ساختن بینشی انسانی به دین است که نگاهی باز به افق‌های علم و معرفت و دستاوردهای تمدنی انسان و آفرینش جریان‌ی فکری که به اهلیت انسان و قدرت او برای اداره زندگی و جوامع انسانی دارد و از قیمومیت ایدئولوژیک یا عقیدتی عبور می‌کند». بنا بر مبادی این سازمان: «انسان وسیع‌تر از آن است که خیریت او در یک دین یا مذهب یا طایفه یا نژاد محدود گردد و کرامت انسان و سعادت

انسان‌گرایی ناممکن (۲) سازمان‌های انسان‌گرا |

او در احترام به آزادی اندیشه و بیان و اعتقاد نهفته است و بر بالا بردن ارزش‌های تنوع فرهنگی و تمدنی و عدم تبعیض بر اساس دین یا رنگ و نژاد استوار است» و ایمان او «برتر از محدودیت‌ها و تفاوت‌های عقیدتی و عرقی و فرهنگی و دینی و مذهبی و طائفه‌ای است». سازمان مومنان بدون مرز بنابر آنچه در سایت این مؤسسه موجود است خود را اینگونه معرفی کرده است. گروه‌ها و سازمان‌های دیگری نیز وجود دارد که اگرچه از گرایش انسانی تاثیر پذیرفته‌اند اما انسان‌گرایی را پروژه‌ای اساسی خود نمی‌دانند هرچند این مساله را همانند غلو مدنی و پذیرفتن عمران مادی به عنوان هدف اصلی وجود و محدود ساختن اسلام در مشترکات انسانی و الغای ولاء و براء بر اساس دین، پذیرفته‌اند. اگرچه همه کسانی که به این سازمان‌ها پیوسته‌اند با رسالت اصلی آن موافق نیستند. تا چه رسد که ملحد یا بی‌دین باشند. اما نتیجه مشترک اینگونه سازمان‌ها نبرد با ادیان به شکل کلی و اسلام به شکل خاص است که گاه به صراحت و گاه تحت پوشش مبارزه با افراط‌گرایی صورت می‌گیرد.

انسان‌گرایی ناممکن (۲) سازمان‌های انسان‌گرا |

مرکز مطالعات متین

www.MatinStudies.com

t.me/MatinStudies

facebook.com/MatinStudies

Instagram.com/Matinstudies

X.com/Matinstudies